

Omarbetning av sjätte mervärdesskattedirektivet

Finansdepartementet

2005-05-25

Dokumentbeteckning

KOM (2004)246 slutlig

Förslag till rådets direktiv om ett gemensamt system för mervärdesskatt
(omarbetad version)

Sammanfattning

I ett direktivförslag till rådet daterat den 15 april 2004, KOM(2004)246 slutlig, har kommissionen föreslagit att det sjätte mervärdesskattedirektivet 77/388/EEG skall upphävas och ersättas med en ny rättsakt med omarbetade bestämmelser för det gemensamma systemet för mervärdesskatt. Direktivet har sedan det infördes genomgått omfattande förändringar och därigenom blivit svårgenomträngligt och svårt att tillämpa. Den svenska språkversionen av direktivet saknar dessutom språklig och terminologisk stringens och är dåligt anpassad till övriga språkversioner. Sverige välkomnar därför att det sker en omarbetning av direktivet och att den svenska versionen bringas i överensstämmelse med andra språkversioner.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Det sjätte mervärdesskattedirektivet som innehåller närmare regler för tillämpningen av det gemensamma mervärdesskattesystemet började tillämpas 1 januari 1978. Sedan dess har det varit föremål för omfattande ändringar. De största förändringarna tillkom vid upprättandet av den inre marknaden då en övergångsordning infördes för beskattning av handeln mellan medlemsstaterna. Grundordningen enligt direktivet, dvs. reglerna om en beskattning i ursprungslandet (säljarens land), upphävdes dock inte utan är formellt alltjämt gällande. Övergångsordningen, med en beskattning i destinationslandet (köparens land), infördes i en särskild avdelning. Skälet till detta var att

övergångsordningen antogs vara av tillfällig karaktär och därför skulle vara lätt att upphäva. Numera har det emellertid konstaterats att det inte är troligt man inom överskådlig framtid kommer att göra några framsteg mot ett ursprungssystem. Arbetet har istället varit inriktat på att förbättra regelsystemet i övergångsordningen. Dubbelregleringen i kombination med ett stort antal andra förändringar har medfört att direktivet blivit svår genomträngligt och svårt att tillämpa. Kommissionen föreslår därför att grundordningen utmönstras, men betonar samtidigt att principen om en slutlig beskattningsordning alltså är gemenskapens långsiktiga mål. Eftersom det är nödvändigt att göra stora förändringar föreslår kommissionen att det sjätte mervärdesskattedirektivet upphävs och ersätts med en ny rättsakt som reglerar det gemensamma systemet för mervärdesskatt. Kommissionen har använt omarbetningstekniken som gör det möjligt att både innehållsmässigt ändra och kodifiera rättsakter i en och samma lagtext. Genom kodifiering kan rättsakter upphävas och ersättas av en enda rättsakt, men innehållsmässiga ändringar får inte företas. Under utarbetandet av förslaget i kommissionen har direktivet granskats av företrädare för medlemsstaterna och har också varit föremål för offentligt samråd där berörda parter, bland annat näringslivet och jurister, ombetts att framföra synpunkter. Nedan följer en sammanfattning av de viktigaste ändringarna.

1. Bestämmelser i andra rättsakter som inkluderas

De länder som blivit medlemmar efter den tidpunkt då det sjätte mervärdesskattedirektivet antogs har i vissa fall medgett rätt att avvika från reglerna i direktivet. Bestämmelserna som reglerar avvikelserna har ibland endast tagits in i anslutningsfördragen, men föreslås nu införas i den nya rättsakten. Dessutom föreslås att reglerna i rådets första mervärdesskattedirektiv, 67/227/EEG, som fastställer principerna för mervärdesskattesystemet och som alltså är gällande skall tas in i den nya rättsakten.

2. Upphävande av vissa bestämmelser

Flera bestämmelser i direktivet har inte längre någon rättsverkan och är därför föråldrade. Det gäller exempelvis genomförandebestämmelser och bestämmelser som gällt fram till en viss tidpunkt. Sådana bestämmelser föreslås upphäva. Detsamma gäller de bestämmelser som visserligen fortfarande har en rättsverkan men som kommissionen ändå anser vara föråldrade. Det gäller bestämmelser som finns i grundordningen, men som i övergångsordningen ersatts av bestämmelser som övertagit eller utvidgat innehållet. Slutligen föreslås vissa bestämmelser upphäva därför att de egentligen inte rör mervärdesskatt utan reglerar gemenskapens system för egna medel. Även här är det fråga om en dubbelreglering eftersom dessa regler också finns intagna i förordningen nr 1553/89 om egna medel.

3. Ändrad struktur

Bestämmelserna i det sjätte direktivet som rör samma rättsområde är placerade tillsammans i långa artiklar (cirka 50). Dessa föreslås ersättas med kortare artiklar och grupperas i avdelningar, kapitel, avsnitt och underavsnitt. De enskilda artiklarna, sammanlagt cirka 400, har delats in i stycken. Som ovan nämnts föreslås vissa bestämmelser i grundordningen att upphöra att gälla eftersom de helt har ersatts av bestämmelser i övergångsordningen. Bestämmelserna i övergångsordningen, som i sjätte mervärdesskattedirektivet är samlade i en särskild avdelning sist i direktivet, föreslås flyttade till de platser där motsvarande regel i grundordningen fanns intagen. Detta gäller exempelvis bestämmelserna om avdragsrätt och betalningsskyldighet. Av enhetlighetsskäl föreslås även att de regler i övergångsordningen som inte direkt motsvarar någon regel i grundordningen skall flyttas. Det gäller oftast regler som utvidgar omfattningen av ett visst regelsystem, exempelvis tillämpningsområdet, beskattningsbara personer och beskattningsbara transaktioner. Dessa regler förs till det rättsområde de tillhör.

4. Iakttagande av gemenskapens lagstiftningstekniska regler

En mycket stor del av ändringarna av texten har gjorts i syfte att göra rättsakten klar och tydlig, det gäller exempelvis bruket av definitioner och hänvisningar, uppdelning i punkter. Dessutom har bestämmelserna setts över så att reglerna innehåller klara formuleringar och enhetlig terminologi. Kommissionen har vidare strävat efter att ge texterna en förbättrad struktur genom undvikande av onödiga eller repetitiva inslag samt genom kortare texter och ett enklare språk. En viktig del i arbetet har varit att se till att de olika språkversionerna bringas i överensstämmelse med varandra. Kommissionen påtalar i sitt förslag att vissa av de språkversioner som upprättats i samband med anslutningen av nya medlemsstater inte alltid är tillfredsställande. Detta gäller i huvudsak de svenska och finska språkversionerna, men även till viss del de portugisiska och spanska. I dessa språkversioner har mer ingripande ändringar gjorts än i andra språkversionerna. Ändringarna har syftat till att dessa språkversioner kvalitativt sett skall hålla samma nivå som de andra språkversionerna, utan att textens innebörd påverkas.

5. Ändringar som rör innehållet i sak

Avsikten med omarbetningen har inte varit att införa ändringar i sak. Några få sakliga ändringar har dock gjorts i förslaget. Det gäller för det första definitionen av punktskattepliktiga varor som enligt reglerna i sjätte mervärdesskattedirektivet skall beskattas i destinationslandet i större utsträckning än andra varor. I sjätte direktivet anses endast mineraloljor, alkohol och alkoholdrycker samt tobaksvaror utgöra punktskattepliktiga varor. I

förslaget utvidgas detta till att omfatta alla harmoniserade punktskattepliktiga varor för att få en parallellitet mellan punktskatt och mervärdesskatt. Vidare görs begreppet ”på elektronisk väg” som tidigare används endast i samband med fakturering, till en definition som blir gällande i hela direktivet. Det kommer t.ex. att gälla även bestämmelserna om tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg. Det föreslås även att den definition som infördes genom e-handelsdirektivet av begreppen ”etablerad icke-beskattningsbar person” och ”etablerad beskattningsbar person” skall göras permanent när det gäller telekommunikationstjänster. Reglerna styr när beskattning av dessa tjänster skall ske i inom gemenskapen. Därutöver föreslås att medlemsstaterna skall ges rätt att fortsätta att undanta konsumtion ombord på ett transportmedel från beskattning, trots att denna möjlighet har upphört enligt sjätte direktivet. Vidare föreslås att frimärken som är giltiga för posttjänster i en annan medlemsstat skall omfattas av undantag från beskattning för att skapa likställighet med frimärken som är giltiga inom landet. Vidare föreslås att den valmöjlighet som medlemsstaterna har haft att beskatta slutlig import av varor som berättigar till annan tullbefrielse än den som föreskrivs i Gemensamma tulltaxan tas bort. Kommissionen föreslår vidare att dagen för omräkning till nationell valuta av de belopp som anges i euro skall fastställas till den 1 januari 1999, dvs. till dagen för införandet av euron. Slutligen föreslås att den rapport som kommissionen skall lämna till rådet om tillämpningen av det gemensamma mervärdesskattesystemet skall avlämnas vart fjärde år istället för vartannat år.

1.2 Gällande svenska regler och förslagetets effekt på dessa

Eftersom direktivförslaget i huvudsak endast innebär redaktionella eller strukturella ändringar och inte ändringar i sak kommer inte förslaget att ge någon effekt på svenska regler. Inte heller de ändringar som föreslagits i sak torde kräva mer än mycket begränsade ändringar av svenska regler.

1.3 Budgetära konsekvenser

Några budgetära konsekvenser av förslaget torde inte uppkomma.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar att mervärdesskattedirektivet ges en mer användarvänlig utformning. Det är särskilt välkommet att den svenska versionen av direktivet språkligt och terminologiskt kommer att anpassas till andra språkversioner. För användarna i Sverige har det inneburit problem att vara hänvisade till andra språkversioner och inte kunna använda den svenska versionen av direktivet direkt.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2003/04:FPM102

Kommissionens arbete har i huvudsak mottagits positivt av en majoritet av medlemsstaterna.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Eftersom kommissionen lämnat förslaget till rådet innan de nya medlemsstaterna blivit medlemmar, måste förslaget först översättas av rådet till ytterligare nio språk innan en rådsbehandling kan komma igång. Det kan förväntas att detta kommer att ta lång tid och det finns därför anledning att misstänka att ett granskningsarbete i rådsarbetsgruppen kan påbörjas först under nästa år. Finansdepartementet avser att remittera förslaget. Mot bakgrund av förslagets komplexitet och med hänsyn taget till situationen i rådet kan remisstiden komma att utsträckas.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 93 i EG-fördraget. Rådet skall enligt denna artikel efter att ha hört Europaparlamentet och den Ekonomiska och sociala kommittén anta bestämmelser om harmoniseringen av bl.a. omsättningsskatter för att säkerställa att den inre marknaden fungerar. Förslaget skall antas av rådet genom enhällighet.

3.3 Fackuttryck/termer
